

Upphovsrättsavtal (Bonus, STIM, SAMI)

Studieförbunden i samverkan, studieförbundens intresseorganisation träffar för studie-förbundens räkning, avtal med de organisationer som företräder upphovsrättsinnehavarens intressen. Det gäller avtal med:

- Bonus presskopiering - kopiering för studiecirkelns behov,
- STIM - användande av musik i kulturprogramverksamheten
- SAMI - användandet av inspelad musik i studieförbundens bildnings- och kursverksamhet.

Här följer kort information om avtalen

Kopieringsavtal – sammandrag av kopieringsavtal för studiecirkel mellan Bonus Presskopiering och Studieförbunden i samverkan.

Bakgrund

För arbetet i studiecirkel kan behov finnas att kopiera ur läroböcker och andra böcker, ur tidningar, tidskrifter och från Internet. Men kopiering har en upphovsrättslig sida. Det finns regler i upphovsrättslagen som skyddar upphovsrättsinnehavarna mot intrång i deras upphovsrätt. Författare, bildkonstnärer, journalister och fotografer har rätt att få betalt för sitt arbete. Förlag och utgivare har rätt att få ersättning för sina investeringar.

Studieförbunden i samverkan har därför för studieförbundens räkning träffat ett kopieringsavtal genom Bonus Presskopiering. Enligt avtalet ska Studieförbunden via Bonus Presskopiering ersätta upphovsrättsinnehavarna för denna kopieringsrätt.

Vem får kopiera

Kopieringsavtalet ger cirkelledaren viss rätt till kopiering för cirkelns behov och samtidigt får upphovsrättsinnehavarna skydd och ersättning.

Överenskommelsen gäller bara den kopiering som görs av ledaren i egenskap av cirkelledare för studiecirkelns verksamhet. Kopieringsrätten tillkommer alltså endast cirkelledaren eller den som denne uppdrar åt att kopiera. Texten i detta sammandrag vänder sig därför till cirkelledaren.

OBSERVERA: att avtalet vad gäller kopiering av noter enbart omfattar instrumentalundervisning. Avtalet gäller inte framställning av ljud och rörliga bilder.

Avtalet förutsätter att du som cirkelledare inom ett studieförbund följer de regler som gäller. Bryter du mot detta avtal riskerar du åtal, straff och skadestånd.

Vad avtalet omfattar

Avtalet gäller för studiecirkelverksamhet under ledning av godkänd ledare inom studieförbund. Avtalet bygger på grundförutsättningen att kopiering endast får ske som komplettering av godkänt grundmaterial/studiematerial.

De viktigaste reglerna

Så här får du som cirkelledare kopiera

- Du får alltid fritt kopiera 1 exemplar av ett verk i form av papperskopior.
- Du får därutöver komplettera godkänt grundmaterial/studiematerial med kopior ur böcker, häften, tidningar, tidskrifter och med kopior av bilder och utskrifter från digital källa/ Internet – men inte kopiera digitalt material om studieförbundet ingått annat avtal med rättsinnehavare som reglerar sådan exemplarframställning, t.ex. ett abonnemang eller prenumeration för materialet.
- Du får bara ta så många kopior att cirkeldeltagarna får var sitt exemplar.
- Du får dock kopiera högst 15 procent av antalet sidor – men högst 15 sidor – ur en

skrift, respektive högst 15 A4-sidor från digitala förlaga för en och samma studiecirkeldeltagare/år. Avser kopieringen noter av enskilt musikaliskt verk eller helt avsnitt av verk som finns tillgängligt på marknaden i separat tryck får du ur det enskilda verket endast kopiera 20 procent av antalet notsidor.

- Du får göra små- eller stordia/overhead ur böcker – men aldrig kopiera upphovsrättsligt skyddad diabil.
- Du får framställa exemplar för projicering med presentationsprogram (t.ex. Power-Point) och också skriva ut sådana presentationsbilder för att dela ut till cirkeldeltagarna.
- Du får bara kopiera för din egen studiecirkel.
- Du får kopiera ur musikaliskt verk för offentligt framförande enbart i de fall framförandet äger rum inom ramen för cirkelns egen verksamhet.
- Du får uppdra åt annan att utföra kopieringen, men du är alltid själv ansvarig för att kopieringen sker enligt avtalet. Om kopiering sker av externt kopieringsföretag gäller särskilda regler, se Allmänna avtalsvillkor.
- Du är skyldig att se till att källan och upphovsmannens/fotografens namn finns angivna på kopiorna.

Så får du inte kopiera

- Du får inte kopiera noter för annat ändamål än instrumentalundervisning.
- Du får inte kopiera körmaterial och lösa stämmor som ingår i ensemble- och orkestermaterial som finns att köpa i separat tryck.
- Det är inte tillåtet att kopiera för att ersätta eller nedbringa anskaffning av grundmaterial/ studiematerial.
- Du får inte lägga upp lager av kopior för senare användning.
- Du får inte på eget initiativ kopiera för annan cirkelledares behov.

Kopieringsreglerna gäller alla svenska och utländska verk om inte särskilt förbud har meddelats. Behöver du kopiera utöver vad avtalet tillåter fordras alltid tillstånd av t.ex. förlag, författare och bildkonstnär.

Ersättning

Avgiften till Bonus baseras på redovisat antal studiecirkel. Någon särskild redovisning från studieförbundsavdelningarna behövs inte. Folkbildningsförbundet fakturerar studieförbunden utifrån verksamhetsstatistiken i STUV. Förbundskansliet fakturerar i sin tur stiftelserna för deras del av Folkuniversitetets avgift till Bonus.

Hela avtalet finns länkat i vårt intranät under Dokumentarkiv – Gällande avtal för studieförbund.

STIM – rapportering

(vid kulturprogram med musikinslag)

Vad avtalet omfattar

Det avtal som Folkbildningsförbundet träffat med STIM för studieförbundens räkning ger dessa tillstånd ”att i obegränsad omfattning framföra alla de musikaliska verk med tillhörande texter till vilka STIM ensamt innehar eller under den tid detta avtal gäller, kan komma att inneha ensamrätten till framförande”. Det reglerar således vad som gäller användandet av musik i vår kulturprogram-verksamhet.

Särskilt tillstånd krävs för åsättande av text till befintliga instrumentalverk eller ändring av eller åsättande av ny text till befintliga vokalkörverk. Avtalet gäller där studieförbundet självt är huvudarrangör och enbart för statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.

Ersättning och rapportering

För framförandet av de musikaliska verken ska ersättning betalas till STIM, utifrån faktiskt

genomförd verksamhet. Det medför att vi måste lämna rapport till STIM minst två gånger per år.

För tillställningar med annan huvudarrangör samt vid icke statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet har huvudarrangören skyldighet att själv inhämta STIMs tillstånd.

Enligt avtalet kan tillställningar med musik redovisas enligt något av följande alternativ:

- Genom filöverföring från Sluggo till STIMs datasystem (den tekniska lösningen hos STIM är inte klar)
- Genom Stims webbtjänst, förutsatt att denna är tillgänglig och avdelningen/enheten fått behörigheter och instruktioner
- Genom utskrift från Sluggo
- Genom blankett från STIM

Statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet rapporteras till STUV-systemet med hjälp av Sluggo. Vissa arrangemang rapporteras i STUV som interna andra som offentliga kulturarrangemang. (I upphovsrättslig mening däremot är i princip alla kulturprogram som studieförbunden arrangerar att betrakta som offentliga).

Vid rapporteringen till STIM är det viktigt att skilja på begreppet Lokal anordnare av folkbildningsverksamhet och begreppet Huvudarrangör enligt STIM-terminologi.

Här följer en checklista:

Är arrangemanget

1. Offentligt enligt upphovshovsrättslagen?

ja nej

Om ja – STIM-rapportering, om nej – ingen STIM-rapportering.

Anmärkning: I upphovsrättslig mening är i princip alla framförande utanför den egna

familje- eller vänkretsen att betrakta som offentliga.

2. Om offentligt – är studieförbundet huvudarrangör?

ja nej

Vid samverkan med annan organisation/-förening kan ett kulturprogram som studieförbundet anordnar ingå som en del i ett större arrangemang. För att utröna om Folkuniversitetet är huvudarrangör enligt STIMs definition ska man titta på arrangemanget som helhet.

Huvudarrangör

Vid entrébelagda tillställningar är den i vars kassabok biljettintäkterna redovisas att betrakta som huvudarrangör.

Vid entrefria tillställningar betraktas i första hand den som har det ekonomiska redovisningsansvaret för merparten av kostnaderna som huvudarrangör. Om dessa är jämt fördelade mellan flera arrangörer betraktas initiativtagaren till eller den praktiska anordnaren av tillställningen som huvudarrangör.

Om Folkuniversitetet är att betrakta som Huvudarrangör av hela arrangemanget enligt definitionen ovan ska Folkuniversitetet rapportera till STIM. (se anvisningar för Sluggo)

Av bifogad underbilaga: Exempel – STIM rapport ut Sluggo (Folkuniversitetet huvudarrangör) framgår vilka uppgifter som då ska rapporteras till STIM.

I underbilaga ”speciellt anpassade regler för studieförbundens lokalavdelningar/mot-svarande” framgår när redovisning till STIM ska ske.

(Det tidigare kravet att rapportera vilka föreningar vi samverkat med under året upphörde under år 2011.)

Avtal med SAMI

SAMI (Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation) bevakar artisters och musikers rättigheter inom ramen för upphovsrättslagstiftningen.

Vad avtalet omfattar

Avtal har träffats mellan Studieförbunden i samverkan och SAMI som ger studieförbunden ”tillstånd att inom ramen för sin bildningsverksamhet, dvs. folkbildnings- och kursverksamhet” använda inspelad musik.

Kopiering av musik från grammofonskiva, CD, musikfil, kassett etc till annan anordning avsedd att nyttjas vid tillgängliggörandet förutsätter särskild överenskommelse. Detsamma gäller inspelning av utsänt radio- eller tv-program.

Ersättning

Avgiften till SAMI baseras på redovisad cirkelverksamhet i ämnet ”dans”, och någon särskild redovisning krävs inte. Ersättningen betalas årsvis i efterskotten under april månad. Studieförbunden i samverkan fakturerar studieförbunden utifrån verksamhetsstatistiken. Förbundskansliet fakturerar i sin tur stiftelserna för deras respektive andel av Folkuniversitetets SAMI-avgift.